

ומת רב סמא בחיי רב אשי אביו והשאיר אחריו בן, נכד לרב אשי.

ואחר כך מת רב אשי. ובאה בתו לגבות את פרנסתה ממר, אחיה, ומבנו של רב סמא, שירש את חלק אביו בירושת סבו, רב אשי.

ונטל רבינא מנכסי מר, אחיה, מקרקע בינונית ושלא בשבועה. ואילו מבנו של רב סמא, הוא גבה קרקע זיבורית, ובשבועה].

ומבואר שרק לגביה מבנו של רב סמא היה דין "גביה מיתומים", אך מאחיה היא גבתה כדין גביה רגילה של בעל חוב.

ונפשט הספק — שמוכח כי הבת הרי היא כבעל חוב על האחים.

הקדמה:

בסוגיא לעיל (נא א) נחלקו רבי ורשב"ג האם גובים לפרנסה ממטלטלין, או רק מקרקעות. ומסקינן כרשב"ג, שאין גובים אלא מקרקעות. ובענין זה נסובו דברי האמוראים לקמן:

שלה ליה רב נחמיה בריה דרב יוסף לרבה בר רב הונא זוטא מנהרדעא: כי אתיא הא איתתא לקמד, אגבה עישור נכסים אפילו מאיצטרוכלא [כשתבא אשה זו לפניך, תן לה עישור נכסים אפילו ממושב אמת הריחיים שאינו קרקע ממש, רק מחובר לקרקע, מכל מקום המחובר לקרקע, נחשב כקרקע]. אך אין גובים ממטלטלין.

[שמעתי את האחים אומרים לה — אילו היה לנו כסף היינו נותנים לך כסף, ולא קרקעות. ושתק אמימר ולא אמר כלום]. ומוכח שחזר בו מדבריו⁽⁸⁷⁾.

והשתא דאמרת בעלת חוב הויא, יש להסתפק: האם היא בעלת חוב דאבא, או דאחי?

למאי נפקא מינה? — למיגבא לבינונית שלא בשבועה, וזיבורית בשבועה.

כי אם האחים הם שחייבים לה, היא גובה מהם קרקע בינונית ובלא שבועה, כדין גביית בעל חוב בעלמא.

אך אם האב הוא שחייב לה, היא גובה מהאחים מדין "גבייה מנכסי יתומים", ואין נפרעים מנכסי יתומים אלא מקרקע זיבורית, ובשבועה.

מאי?

תא שמע מהא דרבינא אגביה גבה לברתיה עבור בתו דרב אשי, ממר, בריה דרב אשי, עישור מהנכסים מקרקע בינונית, ושלא בשבועה.

ואילו מבריה דרב סמא, בריה דרב אשי, זבורית, בשבועה.

[כך היה המעשה: לרב אשי היו שני בנים, האחד נקרא "מר", השני רב סמא, וכן היתה לו בת.

תם אומר לו — "שקר אתה דובר! כי לא יתחייב". שאם אין לדיין לומר כן, מה הוכיח רב מגיומי משתיקתו של אמימר?! תוספות.

87. מכאן היה רגיל רבינו תם, כשהיה יושב בדין, ואחד מבצעי הדינים היה מגזם לחבירו ואומר לו — "כך וכך תתחייב בדין", היה רבינו